

Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 14. marts 2023

## Betænkning

over

### Forslag til folketingsbeslutning om, at sundhedsvæsenet også skal indebære tandbehandling

(borgerforslag)

[af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Peder Hvelplund (EL), Martin Lidegaard (RV), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Peter Seier Christensen (NB), Peter Kofod (DF) og Aaja Chemnitz (IA)]

#### 1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, DD, LA, KF, RV, DF og NB) indstiller forslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* i udvalget (SF, EL og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

#### 2. Politiske bemærkninger

*Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Nye Borgerlige*

Et flertal i udvalget (S, V, M, LA, KF og NB) er enige i beslutningsforslagets intention om at sikre, at alle har råd til at gå til tandlæge. Hvis alle borgere skal kunne gå til tandlæge uden at betale et vederlag, vil der imidlertid skulle findes et betydeligt milliardbeløb til finansiering. Flertallet bemærker, at forslaget ikke er finansieret, og kan på den baggrund ikke støtte forslaget.

*Socialistisk Folkeparti*

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter op om borgerforslaget om gratis tandlægebehandling.

SF mener, at det er uretfærdigt, ulogisk og gammeldags, at sundhedssystemet er indrettet således, at man har en skarp opdeling mellem sundhedsydelser, der omhandler tænderne, og så f.eks. et brækket ben. Der er ingen gode argumenter for at fastholde brugerbetalingen på tandbehandling, og

tandområdet er hverken mere eller mindre selvforskyldt end andre sundhedsydelser uden brugerbetaling.

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil SF opfordre til, at afskaffelsen af brugerbetalingen indføres over en årrække, og SF vil ligeledes opfordre til, at det i forbindelse med afskaffelsen af brugerbetalingen sikres, at de mest udsatte får adgang til ydelsen først.

Brugerbetalingen på tandpleje er en enorm ulighedsmotor i vores samfund, og en totalt uforskyldt tandlægeregning kan sagtens vælte udsatte og fattige borgeres budget. Derfor giver det mening, at der prioriteres socialt ansvarligt i den periode, hvor ordningen endnu er begrænset.

*Danmarksdemokraterne*

Danmarksdemokraternes medlemmer af udvalget bemærker, at forslaget er forbundet med væsentlige omkostninger, hvorfor der ønskes et videre arbejde med at kvalificere eventuelle forslag, der kan understøtte intentionen i forslaget om at fremme den orale og almene sundhed for alle danskere og belyse, hvilken økonomi der eventuelt vil være forbundet hermed.

DD er altså enige i borgerforslagets intention om at sikre, at alle skal have råd til at gå til tandlægen. I den forbindelse opfordrer DD til, at regeringen indleder et videregående arbejde, hvor man undersøger mulighederne for og effekterne ved at øge de forebyggende og behandlende ydelser på tandområdet og f.eks. ser nærmere på, hvordan det kan bidrage til at skabe mere lighed i tandsundhed på tværs af socioøkonomiske, demografiske og geografiske faktorer samt fremme den orale og almene sundhed for alle borgere.

I forlængelse heraf finder DD det relevant, at regeringen indleder et arbejde, hvor man undersøger, hvorvidt de nuværende tilskudsordninger kan forbedres.

DD opfordrer regeringen til at fremlægge resultaterne af arbejdet for udvalget ultimo 2024.

#### *Dansk Folkeparti*

Dansk Folkepartis medlem af udvalget er enig i forslagens intention om, at alle danskere skal have råd til at gå til tandlægen. Tandsundhed er nemlig ekstremt vigtig. Eksempelvis kan dårlig mundhygiejne og dårlig tandsundhed medføre en række alvorlige følgesygdomme. Det er derfor ulykkeligt, når folk fravælger tandpleje grundet økonomi. DF vil gerne gøre op med den store ulighed i tandsundhed, der eksisterer. Vi skal hjælpe dem, der har behovet. Det kan være i form af øget tilskud til tandpleje for trængte ældre, loft over egenbetaling, eller at sygdomsfremkaldte tandproblemer ikke skal være forbundet med egenbetaling. Det vil DF arbejde for i kommende forhandlinger om en ny model for voksentandplejen.

Da det vil være meget dyrt at indføre gratis tandbehandling for alle, som det foreslås, mener DF i stedet, at der i første omgang bør fokuseres på at komme den store ulighed i tandsundhed til livs. Derfor kan DF ikke støtte forslaget, som det ligger her, men glæder sig til at finde en løsning, der imødekommer de særligt udsatte grupper.

#### *Radikale Venstre*

Radikale Venstres medlem af udvalget er enig i beslutningsforslagets intention om at sikre, at alle har råd til at gå til tandlæge. Sådan er det ikke i dag, fordi brugerbetalingen i sundhedsvæsenet er skæv. RV opfordrer regeringen til at tage initiativ til en mere retfærdig fordeling af brugerbetalingen, sådan at det bliver billigere at gå til tandlæge.

#### *Alternativet*

Alternativets medlem af udvalget støtter selvfølgelig borgerforslaget og deltager meget gerne i et samarbejde om at få udarbejdet modeller til at gøre forslaget til en realitet.

*Anders Kronborg (S) Birgitte Vind (S) Camilla Fabricius (S) Flemming Møller Mortensen (S) Frederik Vad (S)*

*Maria Durhuus (S) Matilde Powers (S) nfmd. Rasmus Horn Langhoff (S) Sara Emil Baaring (S)*

*Christoffer Aagaard Melson (V) Hans Andersen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Monika Rubin (M)*

*Nanna W. Gotfredsen (M) Rasmus Lund-Nielsen (M) fmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DD) Marlene Harpsøe (DD)*

*Louise Brown (LA) Helena Artmann Andresen (LA) Per Larsen (KF) Lise Bertelsen (KF) Kim Edberg Andersen (NB)*

*Mette Thiesen (DF) Kirsten Normann Andersen (SF) Anne Valentina Berthelsen (SF) Theresa Berg Andersen (SF)*

*Peder Hvelplund (EL) Lotte Rod (RV) Franciska Rosenkilde (ALT)*

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

### **3. Udvalgsarbejdet**

Beslutningsforslaget blev fremsat den 5. januar 2023 og var til 1. behandling den 7. februar 2023. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

#### *Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter*

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside [www.ft.dk](http://www.ft.dk).

#### *Møder*

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

#### *Bilag*

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 4 bilag på beslutningsforslaget.

#### *Skriftlige henvendelser*

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om lovforslaget.

#### *Deputationer*

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for deres holdning til beslutningsforslaget.

#### *Spørgsmål*

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 6 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

---

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6
Moderaterne (M)	16	Nye Borgerlige (NB)	3
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne - Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	7		